

**ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23**
**Administrative Factors Affecting Transformational Leadership of School Administrators
under the Office of Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area 23**

อภิสิทธิ์ ทนคำดี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชชัย ไพใหญ่**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 339 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 55 คน และครู จำนวน 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบค่า t (t-test) แบบ Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Coefficient และการวิเคราะห์สมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ
3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ
4. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน
5. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ปัจจัยการบริหาร จำนวน 3 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถ

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

พยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.24418

7. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ควรได้รับการพัฒนาจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การกระจายอำนาจ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาไว้ด้วย

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate, compare, determine the relationship and predictive power and establish the guidelines for developing administrative factors affecting transformational leadership of school administrators. The samples consisted of 55 administrators and 284 teachers under the Office of Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area 23 in the academic year 2017. The instrument for data collection was a set of 5-level rating scale questionnaires developed by the researcher with a discrimination between .46-.90 and a reliability of .98. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage, t-test (Independent Samples), F-test (One way ANOVA), Pearson's product moment coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The results of this research were as follows:

1. The administrative factors of school administrators and the transformational leadership of school administrators based on administrators and teachers' opinions was at the high level in overall.
2. The administrative factors of school administrators and the transformational leadership of school administrators based on administrators and teachers' opinions was significantly different at the .05 and .01 level in overall respectively.
3. The administrative factors of school administrators and the transformational leadership of school administrators based on administrators and teachers' opinions specified by school size was significantly different at the .01 and .05 level in overall respectively.
4. The administrative factors of school administrators based on administrators and teachers' opinions specified by work's experience was not different in overall and each factor.
5. The administrative factors showed the positive relationship with transformational leadership of school administrators at the .01 level of significance.
6. The three administrative factors affecting transformational leadership of school administrators involved : Participative management, Decentralization and Learning organization.

It was also found that these three administrative factors were able to predict the transformational leadership of school administrators at the .01 level of significance with the predicting power of 81.60 percent and standard error of ± 0.24418

7. The learning organization, the decentralization and the participatory are 3 factors of administrative factors affecting transformational leadership of school administrators should be developed and the researcher has proposed the guidelines for developing in this research.

Keywords : Administrative Factors, Transformational Leadership

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ทำให้กิจกรรมทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้คุณลักษณะเด็กเปลี่ยนไป ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีเป้าหมายให้ประเทศไทยก้าวออกจากกับดักรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศรายได้สูงโดยใช้นวัตกรรมทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศ (ไกรยศ ภัทราวาท, 2559, หน้า 1) ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้านไม่ต่างกับนานาประเทศ การเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมถึงวัฒนธรรมและค่านิยมที่เปลี่ยนไป การแข่งขันในสังคมโลกเพื่อความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ก็มีสูงขึ้น ตามวิสัยทัศน์ของประเทศไทยที่ว่า มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559, วิดีโอสัมภาษณ์) จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพที่ยั่งยืน ต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ระดับปฐมวัยอย่างต่อเนื่องไปถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ประชากรไทยมีคุณภาพ การจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมระดับการศึกษาในเรื่องความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 13)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลหลักที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นผู้นำวิชาชีพที่ต้องมีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นการแสดงถึงการเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการสร้างบารมี มีทักษะกระบวนการทำงาน การพัฒนาทีม เน้นการปฏิบัติ สร้างความเชื่อมั่นในองค์กร ส่งเสริมประสิทธิภาพของงาน พัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ (บุญชม ศรีสะอาด และสุรียทอง ศรีสะอาด, 2552, หน้า 12) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จ เนื่องจากปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา สะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านการสื่อสาร ปัจจัยด้านการตัดสินใจ (กรวิรี เกษบรรจง, 2556, หน้า 58-59)

ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา วัดและประเมินจากผลงานของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ รวมถึงผลผลิต หรือนักเรียนที่มีคุณภาพจากการวัดและประเมินในระดับต่างๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ จำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เป็นต้น รวมทั้งผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นด้วย (สารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23, 2559)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาคือ

คำถามการวิจัย

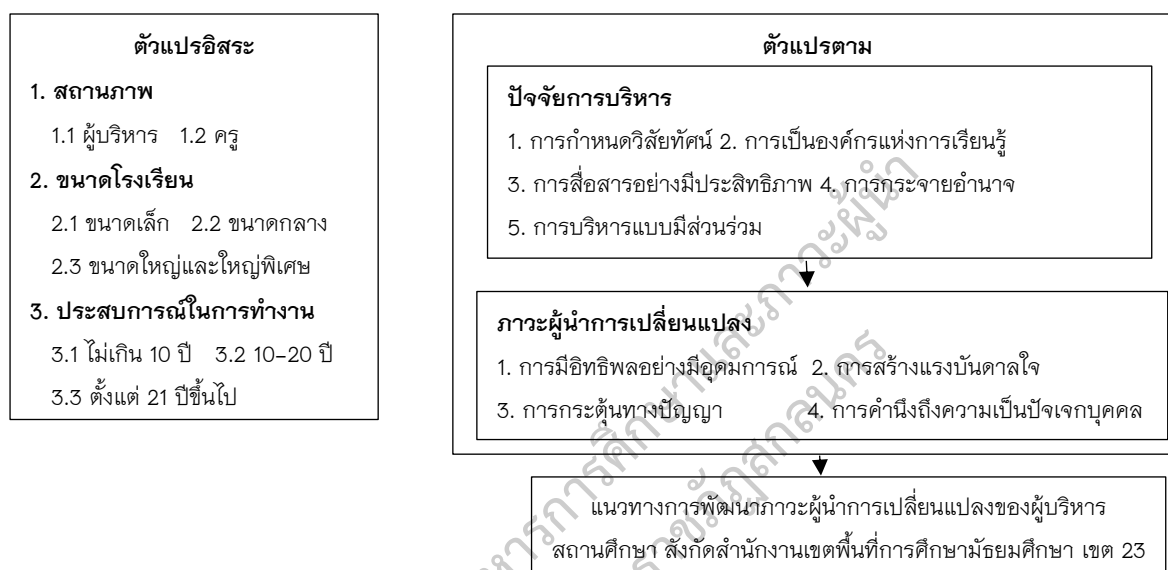
1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

6. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1- กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูจาก 45 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2,407 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 130 คน และครูจำนวน 2,277 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูจาก 45 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต้นจำนวน 331 คนแต่ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 55 คน และครูจำนวน 284 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัยสร้างนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แก้ไขปรับปรุง นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 53 ชุด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item total Correlation) ของ Pearson และหาค่า ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.457–0.897 ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.980

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่งถึงผู้อำนวยการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 339 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง และหลังจากกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) การทดสอบค่า t (t-test) แบบ Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) การหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Coefficient และการวิเคราะห์สมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05
4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01
6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

7. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความ แตกต่างกัน

8. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความ แตกต่างกัน

9. ปัจจัยการบริหารที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

10. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ปัจจัยที่นำมา วิเคราะห์ มีจำนวน 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารแบบมี ส่วนร่วม (X5) ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ (X4) และปัจจัยการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X2) ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ร้อยละ 81.60 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.24418

11. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ด้าน คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การกระจายอำนาจ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ สามารถอธิบายเหตุผลประกอบ ได้ดังนี้ ผู้บริหาร ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ที่ท้าทายและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพล พหลทัฬห (2552, หน้า 98) ศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า อยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ สามารถอธิบายเหตุผลประกอบ ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคลากรเข้าใจร่วมกัน เห็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้บริหารกระตุ้นการทำงาน เป็นทีม และสร้างจิตวิญญาณของทีม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ รัตนอนันต์ (2555, หน้า 87-89) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นมากกว่าครู เนื่องจากผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ ที่ท้าทายและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ จัดการประชุมเพื่อชี้แจง รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อความชัดเจน ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมศักดิ์ วิไลแก้ว (2552, หน้า 83-91) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยรวมแตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นมากกว่าครู เนื่องจากผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคลากรเข้าใจร่วมกัน เห็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้บริหารกระตุ้นการทำงานเป็นทีม และสร้างจิตวิญญาณของทีม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติศักดิ์ บุญรังศรี (2559, หน้า 172-174) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมแตกต่างกัน

5. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษเนื่องจาก ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ที่ทำนายและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และผู้บริหารมอบอำนาจการปฏิบัติงานตามสายงานการบังคับบัญชา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิทธิพล พลหัทพ์ (2552, หน้า 96-101) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน

6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษเนื่องจาก ผู้บริหารกระตุ้นการทำงานเป็นทีม และสร้างจิตวิญญาณของทีม ผู้บริหารให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและเหตุผล ที่แตกต่างเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกาพรรณ เชื้อเมืองพาน (2553, หน้า 105-107) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน

7. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ที่ทำนายและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูพิมลกาญจนธรรม (บรรพชาญ ทับทิมศรี, 2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเลาขวัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบ ของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

8. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคลากรเข้าใจร่วมกัน เห็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญหทัย ทองธิดาราช (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับสภาพความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

9. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้าน เนื่องจาก ผู้บริหารให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและเหตุผล ที่แตกต่างเพื่อแก้ปัญหาาร่วมกัน ผู้บริหารมอบหมายงาน ตามความรู้ เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ วิไลแก้ว (2552, หน้า 91) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10. ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ มีจำนวน 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (X5) ปัจจัยด้านการกระจายอำนาจ (X4) และปัจจัยการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X2) ซึ่งทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้ร้อยละ 81.60 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผกาพรรณ เชื้อเมืองพาน (2553, หน้า 93) และวิทธิผลพลทัฬ (2552, หน้า 101)

11. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ด้าน คือ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การกระจายอำนาจ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งวิธีการพัฒนาประกอบด้วย ใช้การบวกรวมการจัดการความรู้ สร้างโอกาสการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการสนทนาและอภิปรายเพื่อสรุปลงข้อสรุปของโรงเรียน ยึดหลัก โปร่งใสตรวจสอบได้ มอบอำนาจการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร เปิดโอกาส ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดแนวทางหรือนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพราะตัวแปรทั้ง 4 ด้านสามารถส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งการกำหนดวิสัยทัศน์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การกระจายอำนาจ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เช่น ปัจจัยด้านการจัดการความรู้ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยด้านการสร้างนวัตกรรม ปัจจัยด้านการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

เพื่อพัฒนาการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรวีร์ เกษบรรจง. (2556). ปัจจัยการบริการที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา.
วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 5(2), 56.
- กิตติศักดิ์ บุญรังสี. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ขวัญหทัย ทองธิดา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารกับสภาพความเป็น
องค์การแห่งการเรียนรู้โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู.
วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 1(1), 7-8.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
บริษัทวี.พริ้นท์ (1991) จำกัด.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555) ภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษา. สกลนคร : คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ธีระ รุญเจริญ. (2549). สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชาวฟ้า.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ผกาพรรณ ชื้อเมืองพาน. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษา ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ :
ทิพย์วิสุทธิ.
- วันเพ็ญ รัตนอนันต์. (2555). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ วิไลแก้ว. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลขอนแก่น.
รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิพล พหลทัฬห. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). EDUCA 2016 งานมหกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ครั้งที่ 9.
13 ตุลาคม 2559. อิมแพ็คเมืองทองธานี : นนทบุรี.
- Bass, B.M. (1998). *Leadership and Performance beyond Expectations*. New York : Free Press.
- Bass, B.M. and Avolio. (1999). *Improving Organizational Effectiveness Through Transformational Leadership*.
Thousand Oaks : Sage.